

Přehlížení porostů

Eliška Jurová, OOS
Praha, duben 2026

Platná legislativa

Legislativa

- zákon č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu (zpracovány požadavky na porosty množené dle OECD)
- vyhláška č. 61/2011 Sb., o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění pozdějších předpisů

Platná legislativa

- veškerou platnou legislativu najdete na stránkách www.ukzuz.cz.
- www.e-sbirka.cz, Zákony pro lidi atd. – nepřehledné přílohy
- www.ukzuz.cz – Osivo a sadba – Legislativa - Národní legislativa ke stažení – přehledné verze s barevně vyznačenými posledními změnami (PDF)
- přehledné verze s barevně vyznačenými změnami jsou pouze pracovní pomůcka

Legislativa

The screenshot shows the website of ÚKZÚZ (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský). The header includes the logo and navigation links: TÉMATA, KONTAKTY, and ÚŘEDNÍ DESKA. The main section is titled 'Osivo a sadba'. Below this, there is a list of services: Registrace a oprávnění k vydávání RL pasů, Uvádění do oběhu, Kontrolní činnost, Pověřování osob, RM pro ekologické zemědělství, Národní referenční laboratoř pro zkoušení osiv sadby, Elektronická komunikace, Publikace a školení, and Statistiky pro držitele práv k odrůdám. A red box highlights the 'Legislativa' menu, which includes links to 'Legislativa ČR', 'Legislativa EU', and 'Národní legislativa ke stažení (PDF)'. The 'Kontakty' link is also visible at the bottom of the highlighted area.

Vyhlášky č. 61/2011 Sb.

vyhláška

- ze dne 9. března 2011 o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby,
- novela vyhlášky
 - č. 142/2025 Sb. účinnost od 31. 5. 2025
- členění vyhlášky
 - paragrafové znění
 - přílohy

Přílohy vyhlášky č. 61/2011 Sb.

- **Příloha č. 1** – Technologické postupy a způsoby odběru vzorků osiva a sadby a postup při zjištění heterogenity partie osiva
- **Příloha č. 2** – Vzory formulářů
- **Příloha č. 3** – Postup pro hodnocení množitelských porostů
- **Příloha č. 4** – Pravidla pro zakládání a vyhodnocování vegetačních zkoušek
- **Příloha č. 5** - Maximální hmotnost partie, minimální velikost laboratorních vzorků, zkušebních vzorků a vzorků na vegetační zkoušky

Postup pro hodnocení množitelských porostů (dle přílohy č. 3)

Členění

- **Všeobecné podmínky**
- **Hodnocení MP při přehlídce**
- **Technologický postup při hodnocení MP**

Všeobecné podmínky

Termín přehlídky

- MP se hodnotí v době, kdy je vývoj rostlin nejvhodnější pro posouzení jejich rozhodujících vlastností

Četnost přehlídek

- každý MP se přehlíží nejméně jedenkrát
- počet přehlídek pro každý druh je stanoven ve vyhlášce č. 129/2012 Sb. o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (přílohy č. 1- 8)

! *Při přehlídce MP by měl být přítomen zástupce dodavatele (Je důležitá komunikace: přehlížeitel – dodavatel – množitel).*

Kontrola při hodnocení MP

- I. Dodržení sledu předplodin – dodavatel je povinen uvést na žádosti o uznání porostu, které předplodiny byly pěstovány na pozemku v předchozích letech (počet sledovaných roků u jednotlivých druhů – vyhláška č. 129/2012 Sb. (přílohy 1 - 8)
 - Žádost – při podání žádosti s využitím identifikace dílu půdního bloku podle zákona o zemědělství (LPIS)
 - Před provedením přehlídky MP (písemné záznamy množitele – kniha, případně karta honů) – v případě, že jsou v LPIS zjištěny nesrovnalosti

Kontrola při hodnocení MP

II. Dodržení stanovené minimální izolační vzdálenosti

- mechanické – zamezení vzniku příměsi během vegetace a sklizně ze sousedního porostu; nedodržení – odstranitelná závada
- prostorové - nežádoucí sprášení, přenos původců chorob; kontroluje se z předložené katastrální mapy nebo jiné vhodné mapy a v terénu při přehlídce MP; nedodržení – neodstranitelná závada (velké porosty – možnost vytvořit dodatečnou prostorovou izolaci oddělením části porostu – odstranitelná závada)
- izolační vzdálenosti jsou stanoveny pro každý druh ve vyhlášce č. 129/2012 Sb. (přílohy č. 1- 8)

Hodnocené vlastnosti MP

- celkový stav porostu
- čistota a pravost odrůdy
- příměs jiných rostlinných druhů
- výskyt škodlivých organismů

U druhů (kategorií), u kterých je předepsáno více přehlídek MP, se v jednotlivých přehlídkách hodnotí vlastnosti MP stanovené pro danou přehlídku. O každé přehlídce se vyhotoví záznam.

Hodnocení porostů podle OECD schémat probíhá současně s hodnocením podle naší právní úpravy. Nedílnou součástí je provedení vstupní a výstupní vegetační zkoušky (příloha č. 4 vyhlášky 61/2011 Sb.).

Předvývozní šetření – pokud byla podaná žádost spolu s přihláškou MP probíhá současně s hodnocením MP. Je řízeno metodickým pokynem oddělení dovozu a vývozu.

Změna kategorie

Neodpovídá-li porost svými parametry hodnotám kategorie, na kterou byla podána žádost o uznání, ale odpovídá hodnotám kategorie nižší, lze uznat v nižší kategorii jen na základě nové žádosti dodavatele (emailem na OdS). Hodnocení se pak vztahuje k nové kategorii.

Odstranitelné závady při hodnocení MP

(je možné je vhodným opatřením odstranit)

- příměs jiných rostlinných druhů
- nedodržení mechanické izolace
- nedodržení prostorové izolace za předpokladu dostatečné rozlohy porostu
- rostliny napadené původcem virového nebo bakteriálního onemocnění v množitelských porostech sadby brambor, pokud nejde o škodlivé organismy, které se nesmí vyskytovat

Odhlášení MP

Dodavatel může podat žádost o zastavení řízení o uznání MP.

Pro odhlášení platí tyto zásady:

- před přehlídkou nebo mezi první a další přehlídkou,
- v době probíhající přehlídky oznámí tuto skutečnost současně i přehlížiteli,
- není-li porost odhlášen a nesplňuje-li podmínky pro provedení přehlídky, je vystaveno rozhodnutí o neuznání; pokud se k takovéto přehlídce dostavil přehlížitel zbytečně, tato přehlídka se považuje za uskutečněnou a účtuje se.

Odhlášení porostu – emailem na správní oddělení OOS.

Kontrolní přehlídka

- při podezření, že se změnil stav MP (přehlížíte - po celou dobu vegetace, zejména pak při důvodném podezření, že se stav MP od doby přehlídky změnil)
- po odstranění závady MP (dodavatel – po odstranění závad písemně požádá Ústav o provedení kontrolní přehlídky za předpokladu, že je MP ještě ve vegetační fázi, která je vhodná k provedení přehlídky; provádí - přehlížíte nebo komise)
- v případě nesouhlasu dodavatele s výsledkem přehlídky (písemně nebo v elektronické podobě na OOS Ústavu v Praze; komisionální přehlídka)
 - porost bude ještě ve vegetační fázi vhodné pro hodnocení
 - bude přítomen přehlížíte, který prováděl přehlídku
 - v porostu nebyly prováděny zásahy, které by měly vliv na stav porostu

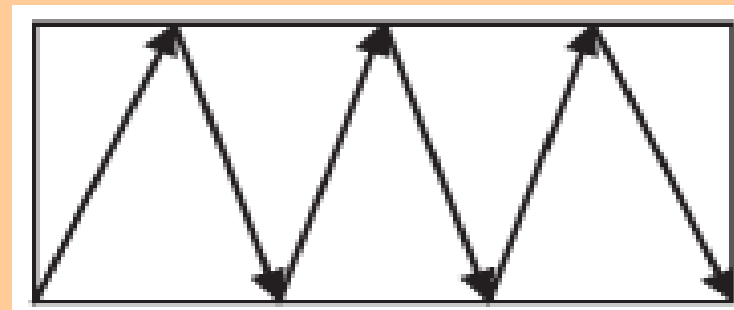
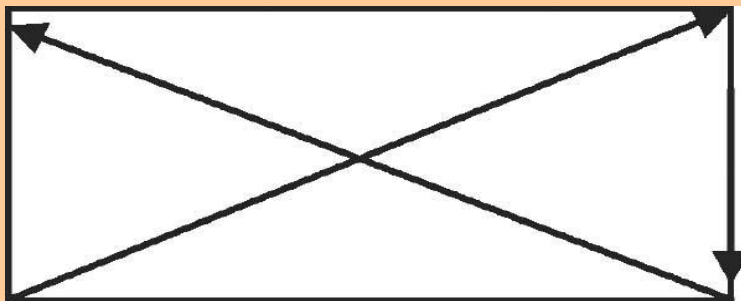
Hodnocení MP při přehlídce

Přehlížítel provede přehlídku, na základě dílčích hodnocení vyplní záznam o výsledku přehlídky, a rozhodne o závěrečném hodnocení. Výsledek přehlídky je součástí konečného dokladu vydaného Ústavem. Dodavatel má možnost nahlédnout do elektronického záznamu (portál eAgri), množitel v LPIS.

Přehlížítel prochází porost tak, aby získal ucelenou představu o jeho celkovém stavu.

Způsob provedení závisí na velikosti a tvaru pozemku

- do 1 ha – prochází se celá plocha
- větší plochy- po uhlopříčkách, popřípadě ve směru delší osy

Počet dílčích hodnocení

- během přehlídky na náhodně zvolených místech porostu
- 1 dílčí hodnocení na 100 m² (beze změny směru chůze)
- počet dílčích hodnocení – dle výměry pozemku

Výměra množitelského porostu	minimální počet hodnocení
1–20 ha	5
nad 20 ha	5 a na každé další započaté 4 ha – 1 hodnocení

- u brambor a jiných řádkových kultur se výskyt chorob a příměsí hodnotí u 100 po sobě jdoucích rostlin

Výměra množitelského porostu	minimální počet hodnocení
1-3 ha	5
nad 3 - do 20 ha	10
více než 20 ha	na každé 3 ha 1 hodnocení

Hodnocení MP

Provádí se slovním popisem jednotlivých sledovaných vlastností (přehlížeč zapisuje do elektronického záznamu o přehlídce).

- uznané porosty
 - porosty s kladným hodnocením všech sledovaných vlastností
- neuznané porosty
 - porosty s negativním hodnocením u jedné nebo více sledovaných vlastností
 - porost hodnocený u jedné z vlastností jako nevyhovující bez možnosti odstranění závady, ostatní vlastnosti se již nehodnotí
 - u některé z vlastností je vyhláškou stanoveno „nesmí se vyskytovat“ (při zjištění 1 nebo více jedinců škodlivých organismů nebo jím napadené rostliny)
 - „nulový výskyt“ – je možno tolerovat výskyt ojedinělý nebo mimo počítání, toto se však nevztahuje na posuzování výskytu RNŠO

Záznam o výsledku přehlídky MP

- obdrží přehlížeitel k provedení přehlídky pouze elektronicky (pravidelně kontroluje v informačním systému nově přidělené přehlídky)
- záznam přehlídky musí být nejdéle do 7 dnů od provedení přehlídky zapsán a zkontrolován v informačním systému Ústavu nebo prostřednictvím informačního portálu eAgri a přehlídka musí být ukončena
- poté je uvolněn k nahlížení dodavateli, který podal žádost o uznání MP, prostřednictvím dálkového přístupu
- je součástí konečného dokladu na MP, který vydá Ústav

Technologický postup při hodnocení MP

Celkový stav porostu

- posouzení celkového stavu zjištěného během celé přehlídky, nejen v rámci dílčích počítání; kompletní pohled s aspektem na vegetační vyrovnanost, zapojení, polehlost, zaplevelení, celkový zdravotní stav a to i ve vztahu k výnosu a kvalitě předpokládané sklizně
- provádí se slovním popisem; do záznamu o přehlídce se zapíše zásadní informace vztahující se k hodnocení porostu
- k hodnocení celkového stavu patří i odhad celkové sklizně, přehlížeitel jej uvede při poslední předepsané přehlídce (případně kontrolní přehlídce) - uváděn je celkový odhad čisté sklizně z přehlížené plochy

Celkový stav porostu

Vyhovující porosty

- dobře zapojený až středně prořídlý
- nepolehlý, popřípadě polehlý (ne více než z ½ jeho výměry) – toto ustanovení se nevztahuje na MP trav
- rostliny jsou ve stejném vývojovém stupni, nejeví známky dosévání apod.
- v takovém stavu, že umožňuje spolehlivé hodnocení druhové a odrůdové pravosti a čistoty

Nevyhovující porosty

- mezerovitý, řídký až prakticky nehodnotitelný
- silně polehlý na ploše větší než na ½ jeho výměry (nevztahuje se na MP trav)
- se silným výskytem JRD nebo ve špatném zdravotním stavu
- v takovém stavu, že jeho ostatní vlastnosti neumožňují spolehlivé hodnocení druhové a odrůdové pravosti a čistoty

Hodnocení příměsí jiných rostlinných druhů

Hodnotí se příměsi jiného rostlinného druhu téže skupiny plodin, případně druhů příbuzných, a dále ostatních jiných rostlinných druhů.

- Druhy, u kterých je stanoven maximální výskyt v MP početně nebo %, se zapisují v záznamu o přehlídce jako první, a to včetně zjištěné nebo počítané hodnoty, a uvádí se celý název druhu.
- Druhy, jejichž výskyt není v MP stanoven, budou do záznamu o výsledku přehlídky MP zapisovány sestupně podle síly pokryvnosti a uvede se alespoň název rodu.

Hodnocení příměsí jiných rostlinných druhů

Vyhovující porosty

- zcela bez příměsí rostlinného druhu nebo druhů nebo s jejich výskytem, a to maximálně do výše limitu stanoveného vyhláškou č. 129/2012 Sb. pro jednotlivý druh
- bez výskytu příměsí nelimitovaných jiných rostlinných druhů nebo s takovým množstvím, že je možné hodnotit čistotu a pravost druhu a odrůdy

Nevyhovující porosty

- výskyt limitovaných rostlinných druhů přesahuje stanovené limitované hodnoty (vyhláška č. 129/2012 Sb.)
- výskyt nelimitovaných rostlinných druhů je tak silný, že nelze hodnotit pravost a čistotu druhu a odrůdy

Čistota odrůdy

- Hodnotí se výskyt odchylných rostlin u posuzovaného druhu. Hodnocení se provádí **podle úředního popisu**.
- **U porostů všech kategorií a generací- přehlížíteL uvede popis jednotlivých odchylných rostlin a jejich počet. Celkový součet odchylných rostlin bude uveden číselně na záznamu a v závorce pak počet a popis jednotlivých odchylných rostlin.** !

Čistota odrůdy

Vyhovující porosty

- zcela prostý příměsí odchýlných rostlin nebo je obsahuje maximálně do výše limitovaného počtu stanoveného vyhláškou č. 129/2012 Sb. pro jednotlivý druh

Nevyhovující porosty

- výskyt odchýlných rostlin přesahuje limitované hodnoty stanovené vyhláškou č. 129/2012 Sb. pro jednotlivý druh

Zdravotní stav

Hodnotí se výskyt škodlivých organismů (původců chorob a škůdců v MP). Jedná se o škodlivé organismy:

- u kterých je stanoven max. výskyt v MP početně nebo % (vyhláška č. 129/2012 Sb. přílohy 1 – 8); pro vybrané druhy jsou stanoveny RNŠO (*Brassica napus* L., *Brassica rapa* L., *Glycine max* (L.) Merrill, *Helianthus annuus* L., *Linum usitatissimum* L., *Sinapis alba* L., *Solanum tuberosum* L., *Medicago sativa* L.)
- u těchto porostů by měl být vždy přítomný dodavatel nebo jím pověřená osoba v rámci hodnocení kritických bodů
- jejichž výskyt není v MP stanoven, ale je součástí hodnocení MP a uvádí se v záznamu o výsledku MP.

Zdravotní stav

Vyhovující porosty

- bez výskytu rostlin napadených regulovaným škodlivým organismem, popřípadě s výskytem nepřesahujícím nejvýše stanovené hodnoty pro výskyt tohoto organismu, a
- bez výskytu rostlin napadených ostatními škodlivými organismy, popřípadě s výskytem, při kterém je ještě možné spolehlivě hodnotit pravost a čistotu odrůdy

Nevyhovující porosty

- výskyt karanténních škodlivých organismů
- výskyt rostlin napadených škodlivými organismy nad hranici nejvýše stanovené hodnoty jejich výskytu
- výskyt škodlivých organismů je tak silný, že nelze hodnotit pravost a čistotu odrůdy

Celkové hodnocení přehlídky MP a závěrečné hodnocení

- Přehlídka MP se uzavře takto:
 - *porost uznán* - všechny vlastnosti MP jsou hodnocené jako vyhovující
 - *porost neuznán* – 1 nebo více vlastností je hodnocena jako nevyhovující; uvede se důvod neuznání
- Závěrečné hodnocení se provádí po ukončení všech přehlídek.
 - *porost uznán* - všechny přehlídky jsou kladně hodnocené
 - *porost neuznán* – 1 z provedených přehlídek je neuznaná; v celkovém hodnocení se uvede důvod neuznání

Vyhlášky č. 129/2012 Sb.

- o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu
- novela vyhlášky
 - č. 378/2010 Sb. Druhový seznam – novela této vyhlášky proběhla k 1. 6. 2025 (přidány druhy s dobrovolnou registrací - jetel luční x jetel prostřední, heřmánek, ostropestřec, pšenice setá x pšenice indická kulatozrná, lnička setá) - v návaznosti tam, kde nebyly stanoveny parametry pro přehlídku byly tyto parametry přidány
 - změny v izolačních vzdálenostech, počtech odchylných rostlin, JRD, izolačních vzdálenostech, ...)
- členění
 - paragrafové znění
 - přílohy

Vyhlášky č. 129/2012 Sb.

- stanovuje požadavky na množitelské porosty
- nejdůležitější přílohy č. 1 – 8 vyhlášky:
 - Příloha č. 1 – Požadavky na množitelské porosty a osivo obilnin
 - Příloha č. 2 – Požadavky na množitelské porosty a osivo trav
 - Příloha č. 3 – Požadavky na množitelské porosty a osivo luskovin a jetelovin
 - Příloha č. 4 – Požadavky na množitelské porosty a osivo jiných krmných plodin
 - Příloha č. 5 – Požadavky na množitelské porosty a osivo olejnin a přadných rostlin
 - Příloha č. 6 – Požadavky na množitelské porosty a osivo řep
 - Příloha č. 7 – Požadavky na množitelské porosty a sadbu brambor
 - Příloha č. 8 – Požadavky na množitelské porosty a osivo zelenin

Vyhlášky č. 129/2012 Sb.

- členění příloh 1 – 8 vyhlášky:
 - Část I. – Přehled druhů
 - Část II. – Specifikace kategorií RM a nejvyšší povolený počet generací
 - Část III. – Požadavky na vlastnosti množitelských porostů
 - Část IV. – Požadavky na vlastnosti MP u druhů zařazených ve schématech OECD (u brambor není)
 - Část V. – Požadavky na vlastnosti rozmnožovacího materiálu
 - Část VI. - Návěska
 - Část VII. – Malé balení

Vyhlášky č. 129/2012 Sb.

- změny u porostů od 31.5.2025
 - přidání parametrů pro hodnocení množitelských porostů pšenice indické kulatozrné, pšenice seté x pšenice indické kulatozrné - druhy s dobrovolnou registrací
 - zmírnění požadavků na předplodiny u obilovin v kategorii certifikovaný RM
 - úprava počtu přehlídek u nehybridních kukuřic
 - doplnění izolačních vzdáleností u pohanky
 - čistota druhu a odrůdy – změny u žita, lesknice, prosa
 - přidání parametrů pro hodnocení množitelských porostů křížence jetele lučního x jetele prostředního - druh s dobrovolnou registrací
 - změny v počtu přehlídek a požadavky na čistotu druhu a odrůdy u bérů vlašského – druh s dobrovolnou registrací
 - změny v požadavcích na izolační vzdálenost porostů hořčice bílá-řepka oz.
 - v porostech sóji se přestává sledovat výskyt *Pseudomonas syringae* (není limitovaný ve zdravotním stavu porostu)
 - brambory – aktuální informace byly součástí samostatné přednášky
 - nová příloha - požadavky na vlastnosti množitelských porostů, izolační vzdálenosti, čistotu druhu a odrůdy pro druhy heřmánků pravý a ostropestřec mariánský (druhy s dobrovolnou registrací)

Příručka přehlíže

- nadstavba ke stávající platné legislativě
- uspořádání publikace je řešeno obdobně jako vyhláška, tzn. po jednotlivých skupinách plodin
- u každé skupiny je uveden přehled chorob a škůdců, kteří se mohou v porostu vyskytnout (ty nejběžnější)
- orientační obvyklé výsevky a výnosy
- informace praktického významu související s přehlížením MP
- budeme chystat nové vydání, pokud by bylo něco k doplnění, je třeba dát vědět

Příručka přehlíže

OECD

- Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
- pro certifikaci osiv v mezinárodním obchodě
- porosty v rámci certifikace OECD musí být přehlednuty dle požadavků OECD, které jsou zapracovány do vyhlášky č. 129/2012 Sb.
- součástí certifikace OECD je rovněž vstupní a výstupní VZ

Přehlížitelé

- přehlížitel ÚKZÚZ (inspektor OTI nebo inspektor OOS)
- pověřený přehlížitel (pověřený podle zákona č. 219/2003 Sb. podle §17 odst. 2)
- rozsah přehlídek jednotlivých přehlížitelů:
 - přehlížitel ÚKZÚZ – všechny porosty
 - pověřený přehlížitel – pouze porosty certifikovaného rozmnožovacího materiálu, nepřehlíží porosty podle OECD ani porosty s předvývozním šetřením

Zaškolování nových přehlížířitelů

- řádost:
 - inspektoři ÚKZÚZ – emailem OdTKK (řádost příslušného OdTI – zpravidla inspektor specialista)
 - pověřená osoba – datovou schránkou na předepsaném formuláři (na webu – **nový formulář**) dle požadavků zákona č. 219/2003 Sb. (musí být splněny všechny podmínky, které ukládá zákon)
- OdTKK vyhotoví Plán zaškolení a spolu s formulářem Přehled provedených přehlídek zašle emailem jak zaškolovanému, tak jeho školitelům

Postup provádění zaškolování

- **v prvním roce:**
 - minimálně 100 souběžně provedených přehlídek v rámci všech plodin (u pověřených osob souběž provedených přehlídek v rámci žádané plodinové skupiny)
 - zaškolovaný vede záznamy o všech souběžně provedených přehlídkách se školitelem (Přehled provedených přehlídek – vyplněný záznam zasílá koncem roku zaškolovaný na OdTKK: eliska.jurova@ukzuz.cz)
 - v případě nesplnění výše uvedeného počtu přehlídek v prvním roce, se pokračuje v roce následujícím
 - v prvním roce zaškolovaný přehlídky do ISOOS může zapisovat po splnění požadavků dle plánu, pověřený na eAgri zpravidla v prvním roce přehlídky nežadává

Jméno zaškolovaného:
Region:

Služební číslo:

**Přehled provedených přehlídek množitelských porostů
v rámci zaškolování nového pracovníka**

Region:

Jméno zaškolovaného:

Služební číslo:

Datum	Číslo porostu	Plodina	Shodnost (ANO/NE)	<u>Podpis</u> <u>školitele</u>

Jméno zaškolovaného:
Region:

Služební číslo:

Datum	Číslo porostu	Plodina	Shodnost (ANO/NE)	Podpis školitele

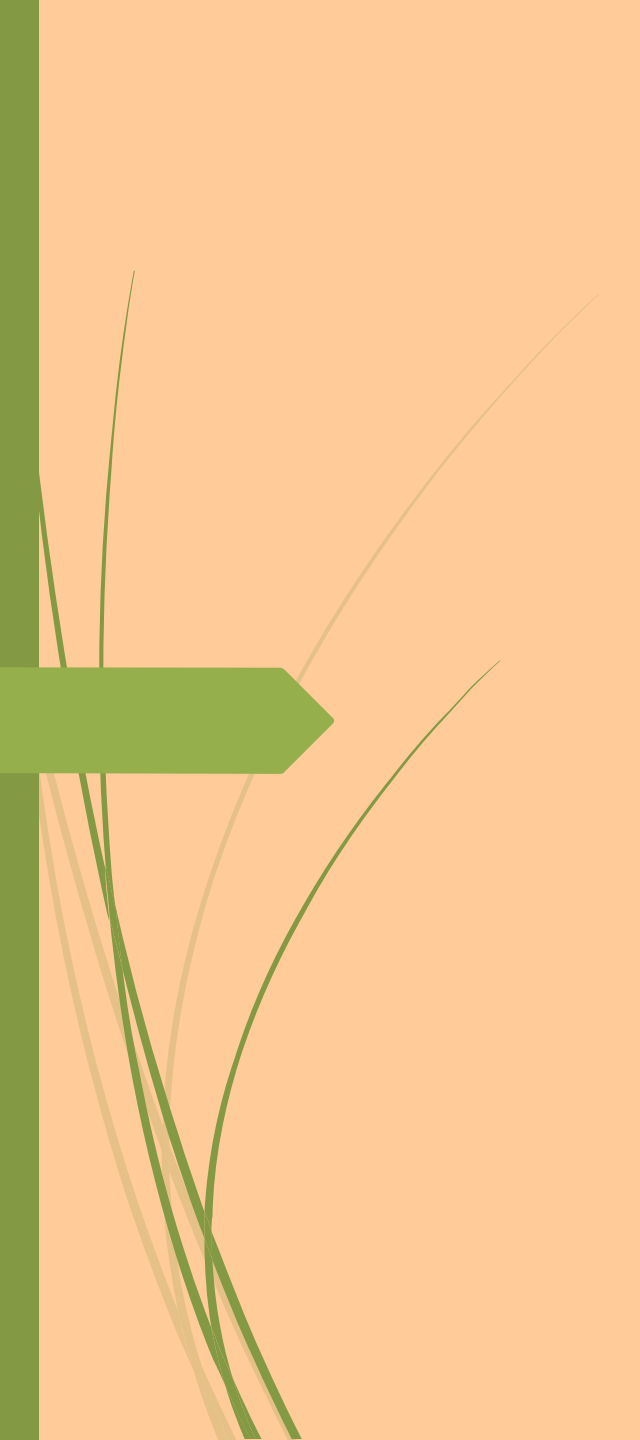
Postup provádění zaškolování

- **ve druhém roce:**

- zaškolovaný provádí přehlídky pod dozorem školitele a po dohodě se školitelem je zaznamenává do ISOOS (musí být ovšem splněn požadavek prvního roku)
- po splnění plánu zaškolení je požádáno o přezkoušení
- žádost – není formulář, požádat buď emailem nebo telefonicky
- žádost podává inspektor specialista po dohodě se školiteli

Ukončení zaškolení

- zpravidla ve druhém roce
- při splnění provedení určeného počtu přehlídek ve druhém roce a dosažené shodnosti minimálně 95 % a dle vyjádření školitelů je možné provést přezkoušení, skládající se z:
 - *teoretické části* - forma písemného testu,
 - *praktické části* - předvedením celé přehlídky množitelského porostu ve všech krocích (zpravidla ukázka na cca 2 – 4 porostech)
- úspěšné zvládnutí přezkoušení – pověření

A decorative graphic on the left side of the slide. It features a solid green arrow pointing to the right, with several thin, curved green lines extending upwards and downwards from its base, creating a stylized plant or leaf-like effect.

Děkuji za pozornost